

SZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre 16 k.
Negyedévre 4 „
Helyben házhoz hordva:
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 „
Vidékre postán szállítva:
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 „
Egyes szám ára 8 fillér

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hétfő és
Ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 5.

A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XIX. évfolyam 78. szám.

Nagy-Várad.

Szombat, 1913. április 5.

Gazdasági helyzetünk és a szövetkezetek.

Április hó első napjaiban a magyar szövetkezeti mozgalmak két legjelentősebb tényezője adott életjelt magáról. Két napon át folytak a tanácskozások, gyűlések, melyek egyrészt az Országos Központi Hitelszövetkezet, másrészt pedig a fogyasztási szövetkezetek legnagyobb központja, a Hangya hívta egybe, első sorban is abból a célból, hogy a szövetkezetek mult évi munkásságáról a nyilvánosság előtt számot adjon. Minden elfogultság nélkül megállapítjuk, hogy az ország fővárosába egybegyűlt néhány száz szövetkezeti ember szinte testvéri egyetértésről tanuskodott egyhangú állásfoglalása, nemkülönben a gyűlések alkalmával nyilvánosságra jutó adatok egy újabb fényes tanubizonyosságát adták annak, hogy közgazdasági életünk mezején a szövetkezetek olyan kivételes helyzetet foglalnak el ma már úgy az anyagi, mint az erkölcsi erőbirás szempontjából, hogy arra — különösen a mai nap — büszke lehet mindenki, aki bármily csekély munkát szentelt a magyar szövetkezeti élet fejlesztése érdekében.

Volt az elmúlt napoknak különösen egy jelentős eseménye, Bernát István dr.-nak a hitelszövetkezetek kongresszusán elhangzott előadása, amely arról adott számot, hogy a külföld mily elismeréssel nézi a mi szövetkezeti mozgalmunkat. A kiváló előadó a külföldi legelőkelőbb közgazdasági szaktekinélyek egész seregének elismerő nyilatkozatát idézte, amelyből szinte

örvendetesen értesülhettünk arról, hogy ezt a szegény ismeretlen országot, amelyet természeti kincsei, nemzeti hősereje, viharedeztsége kellene hogy ismerjék tegyenek, sokkal inkább ismerik abból a szempontból, hogy ma már van itt is egy hatalmas sereg, amely a szövetkezeti eszme erejével munkálja a nemzeti előrehaladás utjait, a szövetkezeti eszme segélyével próbálja megifjítani a nemzet erkölcsi és gazdasági megerősítésének épületét. Az a munka tehát, amit bold. e. gróf Károlyi Sándor, a magyar szövetkezetek felejtethetetlen apostola kezdeményezett, az ország határain túl is eléggé ismert és ha ennek a munkának itthon még ma is inkább lekiacsinylás, szidalom jut osztályrészül, annyit a szövetkezeti ügy munkásai elértek, hogy a külföldi nemzetek legjobbjai adják meg eziránt a teljes elismerést.

Ezen ne csodálkozzunk egy kicsit sem, hiszen a tapasztalat azt mutatja, hogy önmagunk bírálatát mindég többé-kevésbé elfogultnak kell tekinteni. Akkor, amikor önmagunk alkotásait, vagy a hozzánk legközelebb állókét tesszük kritika tárgyává, ítéletünket többé-kevésbé az önzés irányítja. Csakis tőlünk távol állók mondhatnak valamely munkásságról, vagy alkotásról elfogultlan, igazságos ítéletet. A magyar nemzetnek különben régi rossz tulajdonsága az, hogy az önönmagáért legkevésbé szokta megbecsülni. Bizonyosak lehetünk tehát abban, hogy a magyar szövetkezeti mozgalomnak is mindig fognak akadni gáncsolói, mindig lesznek olyanok, akik a szövetkezeti mozgalom létjogosultságát

kétségbevonják. Vajjon azonban ez a körülmény elegendő ok-e arra, hogy a szövetkezeti ügy lelkes munkásai elkedvetlenedjenek? Elegendő ok-e ez arra, hogy kockára tegyük azokat az igen tekintélyes eredményeket, amiket a nemzet sorsának jobbrafordulása érdekében a szövetkezetek útján már eddig is sikerült kivívni?

Nincs semmi ok az elkedvetlenedésre. A szövetkezeti ügy eddigi lelkes munkásai munkálkodjanak ezután is kitartással a megkezdett irányban. A legutóbb lezajlott szövetkezeti gyűléseken elhangzottak minden elfogultlan embert meggyőzhetnek arról, hogy a szövetkezeteket megalkotni már az eddig elért eredmények miatt is érdemes volt, de még inkább érdemes azok számát szaporítani s a meglevőket fejleszteni, mert hiszen azok az okok, amik itt Magyarországon a szövetkezeteket életre hívták, még máig is megvannak s azokat véglegesen eltüntetni csak évtizedes szívós, kitartó munka árán lehet. A nemzet életerejét szipolyozó uzsora ma is megvan minden formájában. Ez ellen még a drákói törvény is csak gyöngye segítség, az uzsora ellen a legjobb védelem az ország népének önállóságra, öntudatos gondolkodásra, kereskedelmi tudásra való nevelése. Oda kell törekednünk, hogy még a legalsóbb néposztályok is fel tudják ismerni az uzsorát bármily burkolt formában. A szövetkezetek minél nagyobb számban való elszaporodásával elérhetjük ezt.

Főraktár:

Nagy-Várad
Kossuth Lajos-u.
FEKETE SAS
épületben.

Turul-cipő

Elsőrangú, elegáns és jutányos.

Főraktár:

Nagy-Várad
Kossuth Lajos-u.
FEKETE SAS
épületben.

Montenegró kudarca.

Nem bírnak Szkutarival.

A diplomácia megint elkésett.

A flottademonstráció megkezdődött, de előbb kellett volna, mert az utolsó napokban sok szerb katonát szállítottak a görög hajók Montenegróba. Ezekkel megerősödve valószínűleg beveszik Szkutarit, de most még nem bírnak vele az egyesült szövetséges seregek.

A múlt napokban rendezett általános ostrom iszonyu veszteséget hozott az ostromló seregekre. Emiatt abba is hagyták az ostromot s megvárják, míg az ujonnan partra szállított seregek a tengerpartról megérkeznek. Nikita pedig átadta a fővezérséget Bojovics szerb tábornoknak.

A háborúról szóló tudósításaink a következők:

Elfogadták a békejavaslatokat

Berlin, ápr. 4.

A Lokalanzeiger jelenti Konstantinápolyból, hogy a szövetséges Balkán államok elvből elfogadták a békejavaslatokat. Izzed basa ezért a hadügyminiszteriumtól utasítást kapott, hogy az ellenségeskedést szüntesse meg, mivel a szövetségesek kijelentették, hogy elfogadják a javaslatokat.

Az ostromlók kudarca.

Cetinje, ápr. 4.

A hadműveleti területnek teljes elzárása mellett is átszivárognak egyes hírek, amelyek alapján meg kell állapítani, hogy a múlt pénteken megkezdett általános ostrom, amely hétfő délig tartott, az ostromló seregek teljes kudarcával végződött. Igaz ugyan, hogy sikerült nekik Brdica mellett néhány hadállást elfoglalni és a nagy Taraboson az előműveket birtokukba venni és sikerült továbbá a nagy Bardanyolon területet hódítani, de a várost domináló redutok ellen intézett támadásaikat a törökök a legnagyobb energiával visszaverték és az ostromlóknak óriási vereséget okoztak.

Az a szünet, amely hétfő óta a harcokban beállott, nem véletlen dolog, hanem annak tulajdonítható, hogy a montenegrói és a szerb csapatok a négy napi harcban négyezernél több halottat és sebesültet veszítettek. Az egyesült csapatok végképpen ki vannak merülve és most kénytelenek megvárni, amíg újabb szerb segítőcsapatok érkeznek Szkutari elé. Ezenkívül meg kell várni, amíg a kis Tarabos ellen két újabb nehéz mozsárgyűteget pozícióba tudnak helyezni.

A törökök a kétségbeesés bátorságával harcolnak, mert különösen a malisszorok

nagyon jól tudják, hogy a város elesése után mi várokozik rájuk. Rettenetes vérfürdőre vannak elkészülve, ami a szörnyen elkésredett harcok után okvetlenül be fog következni. Az általános ostrom első részét a törökök fényesen visszaverték és az egyesült seregek most az ostrom folytatására új hadműveleti tervet kénytelenek kidolgozni.

Hajóink cirkálnak.

Kattaró, ápril 4.

Az osztrák és magyar hadihajók Antivari és San Giovanni di Médua között cirkálnak. Szkutari ostromát ideiglenesen megszüntették, mivel az utóbbi ütközetekben a támadók nagy vereségeket szenvedtek. A csapatok most a halottakat földelik el és a sebesülteket szállítják el.

Orosz segítség Montenegrónak

Bécs, ápril 4.

A Neue Freie Presse antivari jelentése szerint egy orosz hajó hadiszert szállított Montenegrónak.

Szerb vezér Szkutarinál.

Belgrád, ápril 4.

Nikita király egyenes kérésére Bojovics szerb tábornok vette át Szkutarinál az egész ostromló sereg fővezérségét. Eddig maga Nikita király intézte az ostromot, s mert egymást érték a kudarcok, Montenegróban a királyt okolták a sikertelenségért.

Flottánk akciói.

Berlin, ápril 4.

A Press-Centrale jelenti Korfuból: Tegnap itt vész hírek terjedtek el arról, hogy az osztrák-magyar flotta feltartóztatta a görög szállítóközöket, melyek San Giovanni di Meduába vittek szerb csapatokat. A hír nagy riadalmat keltett és a lakosság megostromolta a kikötői hatóságokat, hogy felvilágosítást kapjon.

Az angol hadihajók és a francia cirkáló, az Edgar Quinet, ma hajnalban elindultak Antivari felé.

Elesett a szerb vezérkari főnök.

Belgrád, ápril 4.

Szélteben azt híresztelik, hogy Szkutari alatt az ostromban Popovics ezredes, a szerb sereg vezérkari főnöke is elesett.

A Hamidie sülyeszt.

Athén, ápril 4.

A Leros gőzöst, a melyet a görög kormány szerb csapatok szállítására bérelt, a Hamidie fenébe furta és elsülyesztette. A Leros szerb katonaságot szállított görög hadihajók fedezete alatt San Giovanni di Meduába s onnan tér vissza, mikor Kefalonia magasságában feltűnt a Hamidie és ágyuzta a Lerost. Több torpedó löveg vízszínen alul találta a szállító gőzöst, a mely néhány perc alatt elsülyedt. Halálos veszedelemben forgó legénységét a Hamidie fedélzetre vette s elvitte Jaffába, a hol partra szállította.

A képviselőházi őrség

90 százalék a csendőrségtől helyeztetett át.

A magyar képviselőház legközelebbi ülésén, május hónapban már életbelépnek azok az újítások, amelyeket nem régg foglalt határozatba a T. Ház.

Ezen újítások között van a képviselőházi őrség felállítása, mely némileg megváltoztatja a képviselőház lépcsőházának, folyosóinak, a karzatoknak képét, mert rendes körülmények között ezekben a helyiségekben fognak vigyázni a házra a képviselőházi őrség tagjai.

Magában a képviselőház üléstermében csak viharos idők járása idején látjuk a marcona legényeket, amint csinálják a rendet.

Az őrség tagjait jól összeválogatták; mindannyia szép szál ember s a rend csinálásban meg van a kellő jártasságuk, mivel néhány kivétellel, mind csendőrtiszt.

A képviselőházi őrséghez áthelyezett altisztek különben a következők:

Kolós András őrsvezető c. őrm., I. csendőrkörület, (főrmester); Koréh György Ferenc csendőr c. őrmester, I. csendőrkörület; Nagy Albert csendőr, I. csendőrkörület; Méra János csendőr, I. csendőrkörület; Tóth Sándor II. csendőr c. őrmester, II. csendőrkörület; Horváth István II. őrsvezető c. őrmest., II. csendőrkörület, (főrmester); Fekete Ferenc csendőr c. őrmester, II. csendőrkörület; Kara Lajos csendőr c. őrmester, III. csendőrkörület; Farkasdy Lajos csendőr III. csendőrkörület; Kovács Lajos csendőr. III. csendőrkörület; Matus György csendőr, III. csendőrkörület; Csorba Imre csendőr c. őrmester, IV. csendőrkörület; Szoták György csendőr c. őrmester, IV. csendőrkörület; Baráti Péter csendőr, IV. esk. Csuka Miklós őrsv. c. őrm. V. csendőrkörület, (főrmester); Lacza Adolf csendőr c. őrmester, V. csendőrkörület; Mézáros Vencel csendőr c. őrmester, V. csendőrkörület; Vida Antal csendőr c. őrmester, V. csendőrkörület; Arva Pál csendőr c. őrmester, V. csendőrkörület; Novák Péter csendőr, V. csendőrkörület; Horváth József V. őrsv. c. őrmester, VI. csendőrkörület, (főrmester); Kiss (Curgai) József csendőr c. őrmester, (főrmester); VI. csendőrkörület; Vida András csendőr, VII. csendőrkörület; Deák János őrsv. c. őrmester, VII. csendőrkörület; Szegegyi Márton csendőr, VIII. csendőrkörület; Lipcsey Gábor csendőr c. őrmester, VIII. csendőrkörület; Varga Vencel őrsv. c. őrmester, IV. csendőrkörület; Nagy Gábor csendőr c. őrmester, IV. csendőrkörület; Kastall József csendőr c. őrmester, IV. csendőrkörület; Thótt Sándor csendőr c. őrmester, IV. csendőrkörület; Ács István csendőr, IV. csendőrkörület; Kele János csendőr, V. csendőrkörület; Bathó József csendőr, III. csendőrkörület; Nudli János csendőr, III. csendőrkörület; Bodor József csendőr, VII. csendőrkörület; Kálmán János csendőr, VII. csendőrkörület; Portik Péter őrsv. c. őrmester, II. csendőrkörület; Balog József koronaőrőrsvez. c. őrmester, koronaőrőség; Kamocsai Ferenc őrmester, 1. honv. gy.-ezred; Benjamin Sándor őrmester, 1. honv. gy.-ezred; Szalai László c. őrmester, 68. gy. e.; Kabber Ferenc szakaszvez., 12. ágyusezred; Kékel Lajos szakaszvez., III. 64. gy. e.; Gáncs Gábor c. őrmester, 19.

Tavaszi és nyári a legszebbek Reinnál
amerikai cipők Telefon 10-74. Rákóczi-ut.

gy. e.; Mogor Sándor c. őrmester, 19. gy.-ezred; Jeges Sándor őrmester, 16. huszárezred; Molnár János ezredkürtös, 7. huszárezred; Neupauer Rezső őrmester, 67. gy.-ezred; Baray őrmester, 5. gy.-ezred; Markócs József c. őrmester, 83. gy.-ezred; Mikó József őrmester, 5. huszárezred; Farkas Mihály őrmester, kamenitzai hadapródiskola; Szorádi József őrmester, marburgi hadapródiskola.

A tintatartó-pör második napja.

Budapest, április 4.

Tíz óraker nyitja meg Baloghy elnök a mai tárgyalást. A tegnapi érdeklődés egészen megcsappant s Khuen-Héderváry Károly sem jelent meg már ma.

Magyar Elemér és Benedek János vannak még hátra a tanuk közül, de nem jelentek meg. Az elnök ezért Magyarot 60 korona, Benedeket pedig 100 korona pénzbüntetéssel sújtja. Ezután a két tanunak a nyomozás során tett vallomását olvassák fel, ugyancsak felolvasásra került Eitner Zsigmond vallomása is.

Dr. Szeghő védő kérésére ezután az elnök felolvastatja Tóth János rendőrkapitányának a helyszíni szemléről szóló jegyzőkönyvét, Krecsányi Kálmán jelentésének azt a részét, mely a bűnjelekre vonatkozik és végre a képviselőházi naplóból a március 21-iki ülés azon részének leírását, amely a tintatartódobálás előtt és utána történt, tehát Khuen-Héderváry beszédét is, amelyben az ő felháborodást keltett költségvetési elméletét magyarázza és amely tulajdonképpen indító oka volt a dobálásoknak és Holló Lajosnak szünet után tartott beszédét, amely alkotmányellenesnek minősíti Héderváry nyilatkozatait.

Ezután a perbeszédnek következtek.

Sélley Barnabás főügyési helyettes mondta el a vádbeszédét. A közzéadott azzal kezdte, hogy vádat emel Zakariás János, Hoffmann Ottó és Markos Gyula ellen kétrendbeli hatóság ellen való erőszak büntetése s kétrendbeli súlyos testi sértés vétsége miatt mint tettestársak ellen, továbbá vádat emel Beck Lajos és Mérey Lajos ellen egyrendbeli hatóság ellen való erőszak s egyrendbeli súlyos testi sértés miatt, végül Madarász József ellen egyrendbeli hatóság ellen való erőszak miatt. Ellenben elejt a vádat Beck Lajos és Mérey Lajos ellen a Serényi gróf miniszter ellen elkövetett hatóság ellen való erőszak dolgában s fölhatalmazás alapján kijelenti, hogy a sértett erre vonatkozóan mint pótmagánvádló sem vállalja a vádat.

A közzéadott ezután felsorolja azokat a tanuvallomásokat, melyekre a vádat alapítja.

A bűnösség kiszabásáról enyhítő körülményt csak Zakariásnál lát: fölízgatott lelkiállapotát s töredelmes beismerését. Súlyosító körülmény valamennyire, hogy egy férfi ellen támadtak valamennyien s hogy mint törvényhozók követtek el büntetendő cselekményt.

A védőbeszéd.

A védők közül Baracs Marcell dr. szólt föl először s újra hangoztatta, hogy ha-

táskör hiányában a vádlottak ellen az eljárást meg kell szüntetni, mert amit tettek, azért csak az országgyűlésnek tartoznak felelősséggel.

A védő azt vitatja, hogy a képviselőt föltétlen mentelmi jog illeti meg minden olyan cselekedetért, mely szoros összefüggésben van a tárgyalás anyagával.

Ezután a többi védőkre került a sor.

Hétfőn lesz ítélet.

A tintatartók dobálási ügyében tegnap délután 4 óraker folytatták a tárgyalást. Elhangzott a védők beszéde, majd a főügyész replikája. Esti 8 óraker ért véget a tárgyalás. A törvényszék úgy határozott, hogy az ítéletet hétfőn délnél 12 óraker fogják kihirdetni.

A Biharmegyei Takarékpénztár tiltakozása.

A Nagyváradi Kereskedelmi és Iparkamara legutóbbi teljes ülésén kínos feltűnést keltett az az indítvány, amelyet Kepes Samu, illetve Brüder Jenő kamarai beltág nyújtottak be s amelyben Havas Mórt, a Biharmegyei Takarékpénztár vezérigazgatóját nem kevesebbel vádolják, minthogy indokolatlanul talszigoru eljárásával ekzisztenciákat tesz tönkre s mérhetetlen károkat okoz a helyi iparnak és kereskedelemnek.

Az indítványt a kamara teljes ülése nem tette magáévá, hanem felkérte az elnököt, hogy az illető pénztárnél interveniáljon, ha az indítványban foglaltak igazak.

E tárgyban a Biharmegyei Takarékpénztár igazgatósága ülést tartott s arról a következő jegyzőkönyvet adta ki:

Kivonat a Biharmegyei Takarékpénztár igazgatóságának Nagyváradon, 1913. évi április hó 4-én tartott ülése jegyzőkönyvéből.

1. Igazgatósági alelnök közli, hogy a helybeli kereskedelmi és iparkamarának folyó hó 2-án tartott ülésén egy nagyváradi ügynöknek beadványát tárgyalták, mely beadvány — eltekintve az abban foglalt valótlán és elferdített állításoktól, — Havas Mór vezérigazgatónak ténykedéseit bírálgatja s őt sértetgetvén, úgy tünteti fel, mint aki az intézet adósainak tönkretételére törekszik s a helyi lapok közlései szerint egy kamarai tag olyan nyilatkozatot tett, mely szerint igazgatóságunk vezérigazgatójának intézkedéseit helytelenítendő, vagy azokat jóvá nem hagyná.

Az igazgatóság megütközik azon, hogy némely adós érdekében, de az intézet részvényeseinek nyilvánvaló kárára rendezett támadás a közérdek köpenyébe burkoltatott. A panasztevő beadványával az igazgatóság foglalkozni nem kíván, de minden vita nélkül egyhangulag kijelenti, hogy Havas Mór vezérigazgató minden eddigi ténykedése igazgatósági határozat alapján történt és mert nézete szerint a kereskedelmi és iparkamara miut hatóság nincsen feljogosítva arra, hogy magán egyének és magán intézetek ténykedéseit bírálgassa, magánosok pártfogójává szegődve, intézetünkre nyomást gyakoroljon és intézetünket a nyilvánosság előtt meghurcolja, a kamarának hivatlan beavatkozását visszautasítja.

Dr. Mihály Lajos,
intézeti ügyész.

Dr. Wallner Ödön,
igazg. alelnök.

Szerintünk a Biharmegyei Takarékpénztárnak nincsen oka a kamara beavatkozását visszautasítani, mert a kamara még csak el sem fogadta az indítványt, sőt éppen a kamara elnöke jelentette ki határozott formában, hogy a kamara nem avatkozhat bele egy pénztárat ügyeibe.

Dr. Ágoston Péter és az indítványt tevő foglalkoztak a pénztárat működésével, tehát legfeljebb az ő vélekedésüket és kijelentéseiket utasíthatja vissza a pénztárat igazgatósága.

Pénzhamisítók dolgoznak Nagyváradon.

Két feljelentés.

Ismét kísért a pénz ördöge. Éhes és tanulatlan emberek sóvárogtak utána, hozzáfogtak nehézkes, durva kézzel a hamisításához és nem sikerült nekik.

Nem sikerült. Legalább is erre enged következtetni az a tény, hogy egy üres telken megtalálták a primitív prést, amelylyel 5 koronásokat akartak csinálni. A pénzhamisító gépet Románszky János telektulajdonos találta. Megjelent a rendőrségen és Jánossy Gyula előtt így adta elő az esetet:

— A Hodossy Miklós-utca 11. szám alatt van egy üres telkem. A tavaszi ásatások alkalmával ki akartam dobni egy bodza bokrot s amint a napszámos a bokor tövében ásott, körül-belül egy ásonyi mélységben ezt a félgömb alakú esészt talalta.

A esészében 3 pár rézlemez van s mind-egyikben egy-egy klisé. Öt koronásokat lehetne vele csinálni, még pedig oly formán, hogy az ólom és spialter keverékét felmelegített állapotban közé préselik. De a klise oly primitív volt s a prés olyan gyenge, hogy még mielőtt összenyomták volna, a spialter összefutott. Találtak is a esészében sok ilyen összenyomított öt koronás formájú öntvényt.

Mivel látta az illető, hogy nem boldogul a primitív géppel, vagy eladta másnak, vagy pedig ő maga elásta az idegen telken.

Persze a rendőrség bevezette a nyomozást s a detektívek erősen kutatnak a titokzatos ember után. A rendőrség megállapítása szerint az agyagsésze nem régen kerülhetett a föld alá. Semmi rozsa a lemezeken és semmi rothadási jel a burkolásra használt papiroson. Mindez megerősíti azt a feltevést, hogy csak pár napja rejthette el az illető a primitív jószágot, amellyel könnyen pénzhez akart jutni.

Gyanus magánzó.

De folytat a rendőrség egy másik ügyben is nyomozást. Érdekes maga a feljelentés is és főleg az eddigi eredmény, a mely után valószínűleg be is fogják szüntetni az eljárást.

Keztyük t u l h a l m o z o t t r a k t á r m i a t t m é r s é k e l t á r o n á r u s i t t a t n a k e l . **Fehér János**

Női bőrkeztyü 1-20 K-tól, férfi bőrkeztyü 2 K-tól kaphatók. Saját gyártmányu keztyük tisztítása 16 fillér.

Saját gyártmányu keztyük javítása díjtalan.

keztyüs és kötszerész üzletében **Bémer-tér** (Telefon 419. sz.)

Ugyanis ezelőtt négy héttel megjelent Bartha Béla inspekciós rendőrtiszt előtt egy jómódu polgár és feljelentést tett egy J. M. nevű egyén ellen. A feljelentés szerint az illető saját házában, a szuterénben pénzverdet állított fel és az elsötétített helyiségben villanyvilágítás mellett többet magával hamis pénzt készít.

Gyanus momentumként többek közt azt hozta föl a feljelentő, hogy az illető magánzó nem dolgozik soha semmit és mégis két marokkal szórja a pénzt.

A rendőrség nagy titokban házkutatást tartott a háztulajdonosnál és nem talált ott semmit. Valószínűnek tartják, hogy vagy tévedésről vagy roszakárról van szó. Azonban az eljárás folyik.

Az élesdi adótárnok öngyilkossága.

Eddig 2440 korona a hiány.

Az élesdi adótárnok szenzációs öngyilkosságáról tegnap referálva megírtuk, hogy valószínűleg pénzhiány készítette Klinger Ferencet az öngyilkosságra. Föltevésünket a tegnap megtartott hivatalos vizsgálat meg is erősítette.

A pénzügyigazgatósági kiküldöttek tegnap délután 4 óráig állandóan munkában voltak. Ennek dacára csak egy kis részét tudták a hivatalnak megvizsgálni. Ez a részleges vizsgálat azonban már is megállapította a sikkasztást. A pénztárból 2440 koronk készpénz hiányzott, amit valószínűleg elsején vett ki Klinger.

Különösen nagy visszaéléseket találtak az adóhivatalból továbbított pénzeknél. Itt még nem lehetett a vizsgálatot befejezni, mert ennek huzamosabb időt kell szentelni. Hogy itt mily nagy lehet a hiány, azt a kiküldött tisztviselők nem tudták még megmondani.

Tegnap délután a két pénzügyigazgatósági kiküldött visszautazott Nagyváradra és ma ismét Élesdre mennek, hogy tovább folytassák a nagyszabású vizsgálatot.

Büntársat keresnek.

Élesden nagy izgalommal tárgyalják a történeteket és kíváncsian várják a fejleményeket. Érdekes epizódja az esetnek, hogy a hatóság abban a föltevésben van, hogy Klinger nem költötte el teljesen az elsikkasztott összeget. Az adótárnoknak büntársat keres a hatóság, akit esetleg az igazságszolgáltatás elé lehet állítani.

A hatóság föltevését megerősítette az a körülmény, hogy Kóródi Béláné, aki Klingerrel az utolsó éjjel együtt mulatott, az öngyilkosság után hirtelen Nagyváradra utazott.

Az élesdi csendőrségről két csendőr tegnap délből Nagyváradra utazott, ahol előadták a tényállást. A nagyvárad rendőrségre felidéztek Kóródinét, akit kihallgattak. Kóródiné tagad mindent. Ő egyáltalán hallani sem akar az elsikkasztott pénzről. Kóródinét megmotozták, azonban csak tizenöt koronát találtak nála. A nagyvárad rendőrségen az a meggyőződés, hogy ez a tizenöt korona nem lehet az elsikkasztott pénz része, melyért Kóródinét mint büntársat felelősségre lehetne vonni. Így a csendőrök kénytelenek voltak eredménytelenül térni vissza Élesdre.

A viszontlátás.

A távirati értesítés alapján tegnap reggelre érkeztek meg Klinger Ferenc felesége testvére és rokonai. Klinger Ferencét nem lepte meg, hogy férjét a ravatalon látta viszont. A szerenestelen, sokat szenvedett asszony úgy nyilatkozott, hogy ő el volt erre készülve már akkor, amikor kénytelen volt elhagyni férjét. Megérkezett Klinger Akos, az öngyilkos fivére is, aki teljes elmentéte Klinger Ferencnek. Klinger Akos a beszercei pénzügyigazgatóságon működik, helyettes pénzügyigazgató. A családtagokat roppant kellemetlenül érintette az öngyilkossággal kapcsolatos sikkasztás.

Az öngyilkos saját lakásán van felravatalozva. Tegnap reggelig a ravatal mellett állandóan rendőr posztolt, mert az ügyészségtől csak délből érkezett meg a temetési engedély.

A temetés ma délután lesz.

A kiadóhivatal — a közönséghez.

Nagyvárad keresztény közönsége az elmúlt hónapok alatt példát adott az egész katolikus sajtóakció elé. Megmutatta, hogyan kell megoldani a circulus vitiosus, melyben az egész magyar katolikus sajtóakció megreked: jobb lap legyen-e előbb, vagy több előfizető? Nagyváradon bebizonyosodott, hogy ha jobb a katolikus újság, akkor lesz annak több előfizetője is.

Örömmel konstatálja a kiadóhivatal, hogy mióta a Tiszántúl nagyobb terjedelemben, élénkebb és változatosabb tartalommal jelenik meg, azóta az előfizetők száma rohamosan felszokott. Két izben kellett folyton újabb és újabb lapkihordókat felfogadni, hogy a felszaporodott előfizetői létszámot ki lehessen idején szolgálni s mindez elégtelennek bizonyult.

A kiadóhivatal tehát áldozatoktól vissza nem riadva, immár harmadszor, több új lapkihordót szerződtetett, ezek részére a várost ujonnan beosztotta s április 1-től kezdődőleg már az új beosztás szerint történik a lap kézbesítése.

Minthogy az ujonnan szegődött kihordók még most tanulnak bele a mesterségükbe, megtörténhetik, hogy egyik-másik helyen a lap kézbesítése körül kezdetben némi zavar lesz. Aki tehát valamelyik számot meg nem kapná, vagy akinek a kézbesítés ellen bármilyen kifogása lenne, sziveskedjék akár telefonon, akár egy levelezőlapon közvetlenül a kiadóhivatalhoz fordulni, mely minden panaszt azonnal elintézi.

Egyben kérjük olvasóinkat, ajánlják, terjesszék lapunkat tovább is ismerőseik körében; a katolikus sajtó terjesztése leghatásosabb elősegítése a keresztény Magyarország visszaállításának.

Célunk nemcsak fenntartani a Tiszántúl mostani színvonalát, hanem a lapot még tovább is fejleszteni, erősíteni. Ehhez a folyton fokozódó, folyton erősödő akcióhoz kérjük a közönség fokozott támogatását.

A Désy-per a tábián.

A Lukács-Désy rágalmozási per anyagának referálása tegnap délután két óráig tartott a kir. ítélő tábla büntető tanácsának nyilvános ülésén. A tanács ma délelőtt tíz órakor ismét összeült, hogy ezúttal zárt ülésen meghozza határozatát, melyet holnap délelőtt nyilvánosan kihirdetnek.

HIREK

Tájékoztató.

Április 6. d. e. 11 órakor. A Szigligeti-Társaság felolvasó ülése a városháza dísztermében.

Április 6. d. u. 5 órakor. A Katolikus Népszövetség ünnepélye a főgimnázium dísztermében.

* **Palota a katonai parancsnokság részére.** Nagyvárad városa tudvalevőleg a megvásárolt Diana-fürdő helyére monumentális épületet szándékozik emelni, amelyben nemcsak az altábornagynak lenne lakása, hanem az összes hadosztály, dandár stb. parancsnokságok és ezek irodái itt nyerne elhelyezést. Tegnap e tárgyban vegyes bizottság ülésezett a városházán, Rimler Károly polgármester elnökletével, amelyen Henriquez vezérőrnagy is jelen volt. A város képviselői bemutatták a tervrajzot és ismertették az egész megoldás tervezetét, amely igen tetszett a hadsereg jelenlevő képviselőinek. A katonaság a parancsnokságok és irodák részére 24 helyiséget kíván, de ebben még nincs benne az altábornagy lakása. A hivatalos helyiségekért évi 8000 K-t az altábornagy lakásáért évi 3500 K-t fizetnének. A vegyes bizottság végleges megállapodásra nem jutott, hanem az elhangzottak figyelembevételével készítik el a terveket.

* **A szinügyi-bizottság újjászervezése.** Dr. György Ernő a februári városi közgyűlésen indítványozta, hogy a szinügyi szakbizottság szervezeti szabályzatát módosítsák, továbbá a páholy és földszinti ülőhelyek jegyei után némi adópótlékot szedjenek a szegények javára. A városi tanács a csütörtöki közgyűlés elé oly irányú javaslattal terjeszti az indítványt, miszerint adják vissza a tanácsnak, hogy a szinügyi-bizottsággal tárgyalja azt.

* **A Katolikus Népszövetség ünnepélye.** Vasárnap, e hó 6-án nagyszabású ünnepélyt rendez a Katolikus Népszövetség nagyvárad szervezete. Az ünnepi beszédet Szalánczy Andor, a Népszövetség egyik legkitünőbb szónoka mondja, Katona Imre pedig, a népszövetségi biztosító osztály vezértitkára a biztosítási ügyről tart beszédet. Az ünnepélyt a prem. rendű főgimnázium dísztermében d. u. 5 órakor tartják meg a következő műsorral:

1. Magyar egyveleg, éneklé a *Katolikus Legényegylet* dalárdája.
2. A szeretet. Irta: *Szekrényi Lajos*. Szavalja: *Erdőháti Béla*.
3. A népszövetség és a biztosítás, előadja *Katona Imre*.
4. A szökevény. Irta: *Tömérdek Szavalja: Kosztolányi Krisztina*.
5. Eladó-e a magyar becület? Ünnepi beszéd, tartja *Szalánczy Andor*.

Belépti díj nincs, de szives adományokat a Népszövetség céljaira köszönettel fogadunk.

Belépéskor a tagsági igazolvány vagy a meghívó felmutatandó.

A meghívók szétküldése folyamatban van. Aki meghívóját tévedésből meg nem kapta, forduljon csoportvezetőjéhez, vagy a Népszövetség jegyzőjéhez, *Székely Lajoshoz* (Körözs-utca 6. sz.) Az ünnepély után a Rimanóczy-szálloda külön termében társas vacsora lesz.

* **Uj ügyvéd.** Dr. *Mendelényi Béla* ügyvédjeit, lapunk volt jeles tollu munkatársa, tegnap Marosvásárhelyen az ügyvédi vizsgát jó sikerrel letette.

* **A városgazda emléke.** Alig pár nappal ezelőtt hunyt el hirtelen Windisch Márton városgazda. A városi tanács tegnapi ülésén Rimler Károly polgármester bejelentette, hogy a koporsóra a város nevében koszorút helyeztél s indítványára elhatározták, hogy emléket a tanács jegyzőkönyvében megörökíti s az elhunyt özvegyéhez részvétiratot intéz.

* **Dr Kenéz-Kurländer Ede lemondása.** Dr Kenéz-Kurländer Ede tudvalevőleg Nagyvárad városánál viselt összes szakbizottsági tagságáról lemondott, csupán a városatyaságot tartotta meg továbbra is. A tanács a lemondást azzal jelenti be a város közgyűlésének, hogy a megüresedett bizottsági tagsági helyek betöltéséről most, illetve az év végén gondoskodjék, amint azt a törvény előírja.

* **Érdekes kiállítás** nyílik meg e hó 13-án Nagyváradon. Két előnyösen ismeri nevű nagyváradai művész: *Pozsonyi Jenő* és *Bálint József* rendeznek kiállítást munkáikból a vármegyeháza nagytermében. Ezt az érdekes vernisszagat már régen várják a nagyváradai művészi körök és bizonyára szenzáció erejével fog hatni a közönség körében is. Több mint 300 képből álló kollekción, anyaga lesz a teremben. A megnyitás előkészületei már javában folynak.

* **Délelőtti hivatalos órák a városházán.** Nagyvárad város tanácsa tegnap elhatározta, hogy május hó 1-től a nyári hivatalos órákat lépteti életbe: reggel fél 8 órától déli fél 2 óráig. Ezzel egyidejűleg azonban elfelejtett a tanács kellőképp gondoskodni az u. n. délutáni inspekcioról. Mert az, a mit az előző években tapasztaltunk, az egyszerűen semmi sem volt s éppen nem volt inspekcio. Ha bármilyen sürgős ügy fordul elő, nincsen a ki elintézzé s nincsen a ki aláírja. Egyszerű felvilágosítást sem lehet délután kapni. Tessék e tekintetben Bihar vármegye inspekciois rendszerét megnézni. A tanácsülésen szó volt arról, hogy állandósítsák a délelőtti hivataloskodás, de ezt a polgármester határozott ellenzésére elejtették. A ki elfogulatlanul itéli meg a viszonyokat, az látta eddig is, hogy a délelőtti hivatalos óra tartása egyenesen a közönség érdeke ellen van s mint a polgármester is megjegyezte, egyedül csak a tisztviselők kényelmét szolgálja.

* **Jezsuita tudósok Fiumében.** Fiuméből jelentik: A magyarországi jezsuitarend tartományi főnöksége régóta foglalkozik a Fiumében föllátható rendi exozitura gondolatával, mely most hamarosan valóra válik. E szerint a jezsuita-rend magyar tartományi főnöksége a kalocsai jezsuita főgimnázium két tudós tanárát óhajtja Fiuméba leküldeni, hogy itt hidrografikai, geodinamikai és geofizikai megfigyelő állomást rendezzenek be. Az állomás létesítésére mintegy félmillió koronát szánnak. A közoktatásügyi minisztérium eddig még nem nyilatkozott e kérdésben elfoglalt álláspontjáról. A megfigyelő állomás helyeül azonban, sajnos, Fiumében nem találnak alkalmas területet, miért is valószínűleg Susákon, közel a tengerparthoz fogják fölláthatni. A két jezsuita a zenggi püspökkel való megállapodás után valószínűen hitszónoklatokat is tart majd Fiumében a szent Vitus templomban, amely tudvalevően majdnem két évszázadon át a jezsuita-rend temploma volt.

* **A tisztviselők családtagjainak vasuti jegye.** A féláru árképes igazolvánnyal bíró tisztviselőknek tudvalevőleg joguk van családtagjaik részére féláru jegy váltására jogosító igazolványt kérni az illetékes vasuti üzletvezetőségtől. De ezt esetről-esetre kell kérni. Ez a módszer nagyon megnehezítette a családtagok utazását, mert a sok igazolás, kéregetés annyi ideig tartott, hogy a legtöbb esetben nem is vették igénybe a kedvezményt. Most a megyei tisztviselők Zemplén vármegye indítványára mozgalmat indítottak, hogy az igazolványt ne az üzletvezetőségtől kellessen kérni, hanem az illető hivatal vezetőjétől. Ez által bármely időben azonnal megkaphatják a féláru jegyet a családtagok és igénybe vehetik a kedvezményt akkor is, mikor kényszerűségből utaznak.

* **A Szigligeti-Társaság ülése.** Holnap, vasárnap tartja Nagyvárad irodalmi társasága felolvasó ülését, amellyel idej ciklusát be is zárja. Erre a sorozatra elégtelenséggel tekinthet vissza a Szigligeti Társaság, amely ez évadban leplezte le Szigligeti Ede szobrát: ünnepséget rendezett *Rákosi Jenő* tiszteletére; vendégül látta dr *Kunoss Ignácot*, a híres orientalistát; most pedig a kiváló esztétikus, *Sebestyén Károly* jelenik meg felolvasó asztalánál. A Társaság vendége ma, szombaton este érkezik Nagyváradra; a felolvasó ülés pedig vasárnap délelőtt 11 órakor lesz a városháza nagytermében. A műsor többi száma is mind kiváló érdekességgel bír: *Ritook Emma* novellája, *K. Mihelyi Elvira* költeményei bizonyára élénk vonzóerővel fognak szolgálni és nagy művelőzetet szereznek a közönségnek.

* **A vámosok nyugdíjügye.** Nagyvárad város vámszemélyzete korábban a nyugdíjogosultak közzé volt beosztva, azonban később az ujonnan alkalmazottakat már nem vették be a nyugdíjogosultak közzé. Hat évvel ezelőtt már elhatározták, hogy a vámszemélyzetet újból beveszik a nyugdíjogosultak közzé, de azóta alszik a dolog. A szegény vámosokra nézve pedig fontos, hogy öreg napjaikra nyugdíjat kapnak-e, vagy a koldusbotot vehetik a kezükbe. A nyugdíj-szabályzat módosítására sines egyhamar kiállítás. Ezért a vámosok azt kérik, hogy a jelenleg érvényben levő nyugdíjszabályzat alapján vétessenek fel a nyugdíjogosultak közzé.

* **A városi vasut teherszállítása.** Nagyvárad város és a Nagyvárad Városi Vasut r.-t. megegyezése szerint a vasut teherforgalmát is villamos erővel kell lebonyolítani, ha a városi villamos telep elég áramot képes szolgáltatni. A villamos mű igazgatójának előterjesztésére a városi tanács felhívja a városi vasut igazgatóságát, hogy a teherszállításnál is villamos erővel lássák el az üzemet.

* **Kirabolt család.** Vakmerő módon raboltak ki az elmúlt éjjel Foncházán egy házaspárt. *Szintye Flóra*, egyik jobbmódu gazda csütörtökön adta el két ökrét. Az eladás alkalmával két ember állandóan figyelte Szintyét, akit el is kísértek hazáig. Itt nyomuk veszett a kíséreknek. Szintye a pénzt a ládába rejtette el. Tegnap éjjel, mikor már feleségével együtt aludni tért, egyszerre arra ébredt fel, hogy a szobában világosság van. Hirtelen felugrott az ágyból. Abban a pillanatban két bekormozott arcú ember rohant rá és fogta le.

— Add elő a pénzed! — rivalt rá a megremült emberre az egyik betörő.

Szintye szabadulni akart, azonban a két zsivány két baltaütéssel teljesen ártalmatlanná tette. A nagy zajra felébredt Szintye

felesége is, aki látva ura sorsát, a két betörő követelésére megmondta, hogy hol van a pénz. Ezután a két bekormozott férfi magához vette az elrejtett pénzt és elmenekült. Szintyéné jelentést tett a dologról a csendőrségnek, mely most nagy apparátussal keresi a két vakmerő haramiát.

* **Eső után köpenyeg.** Március elején a szakszervezetek vezetői egy általános sztrájkba akarták kergetni az ország munkásságát. Mivel a munkásság tekintélyesebb része a mostani nyomoruságos viszonyok mellett nem nagy hajlandóságot mutatott a sztrájkra, népgyűléseket akartak tartani. Nagyváradon is bejelentette a szocialista pártvezetőség a népgyűlést, a rendőrfőkapitány azonban a népgyűlés megtartását nem engedélyezte. Az általános sztrájk elmaradt, de a szocialista párt vezetői a főkapitány elutasító határozatát megfellebbezte s így az tegnap a tanács elé került, amely az elsőfoku ítéletet hagyja jóvá. Az ilyen idején mult beadványokkal igazán kár tölteni az időt.

* **Politikusok névaláírása.** A budapesti Urániában, *Fischhof Gyula* nyitrai törvényszéki írásszakértő előadást tartott a grafológiáról és íráshamisításról, közben pedig vetített képekkel bizonyította, hogy miként lehet következtetni az emberek írásából azok jellemére, egészségére vagy betegségére, könnyelműségére vagy komolyságára, sőt becsületességére vagy bűnösségére is. Különösen érdekes volt az előadásnak az a része, melyben *Fischhof* a politikusok írásainak megfigyeléséről számolt be, a névaláírásokat vette alapul és a következő eredményekre jutott:

Gróf *Tisza István*nak van a leghirtelenebb és legértelmetlenebb aláírása. A hegyes vonások a hideg, szigorú, energikus természet jelei.

Lukács László miniszterelnök darabos, szakgatott, egy-két helyen reszketeg vonásokkal ír.

Justh Gyula lendületes, erős vonásokkal ír. Különösen a t betűnek aránylag hosszú keresztvonása — mondja az írásszakértő — jelenti az erős akaratot.

Kossuth Ferenc szép, gömbölyű, cifra betűket ír. Lassan, különös lendület nélkül.

Gróf *Apponyi Albert* egyre változtatja a betűk magasságát. Hosszu aláírását elejétől végig egy tollvonással írja.

* **A délelőtti oktatás az elemi iskolákban.** A nagyváradai községi elemi iskolákban próbaképpen alkalmazzák a délelőtti egyfolytában való oktatást, azonban a kultuszminiszter az új rendet nem engedélyezi. A községi iskolaszék többsége az egyfolytában való oktatás mellett nyilatkozott a miniszteri rendelet dacára is s ennek alapján a városi tanács oly irányu javaslatot terjeszt a törvényhatóság elé, hogy irjon fel a miniszterhez az egyfolytában való oktatás engedélyezése iránt.

* **Utalvány — könyöradomány helyett.** A Rajnamenti *Bonn* szegényügyi hatósága könyöradományok pótlására szolgáló utalványokat bocsát a polgárság rendelkezésére. Az utalványokat 10—10 darabonként árulják s mindegyik 10 kg. szén vagy egy adag leves, vagy egy üveg tej átvételére jogosítja a bemutatót. A bonni polgárok tehát alamizna helyett ilyen utalványokat adnak a kéregetők kezébe, akik élelmi cikkekhez és tisztelőnyághoz jutnak, ellenben az alamizsnát szeszes italok beszerzésére nem fordíthatják. Más módon is korlátozzák a koldulást. Munka teljesítésre jogosító utalványokat árulnak 10 darabonként 20 fillérért. Az utalvány bemutatója a munkátlanok foglalkoztatására alakult egyesület munkatele-

pén időleges alkalmazást kap. No lám, mégis érdekes dolgot lehet tanulni egy kisebb-szerű német városkától.

* **Gyorsírók a városi közgyűlésen.** A városi közgyűlés lefolyásának megörökítése szempontjából dr. Adorján Emil azt indítványozta, hogy a közgyűlésen elhangzott beszédek gyorsírással meg kellene örökíteni. Ezt az indítványt tegnap tárgyalta a város tanácsa. Az indítvány keresztülvitelét azonban lehetetlennek tartja, mert három gyorsíró fizetése és a napló kiadása olyan óriási terhet róna a városra, amelyet nemcsak a mostani nehéz viszonyok között, de még rendezett viszonyok között sem bír meg a város pénztára. Ilyen irányban terjeszti elő javaslatát a város törvényhatósága elé.

* **A hegyközség közgyűlése.** A nagyvárad hegyközségi birtokosok f. évi tavaszi rendes közgyűlése megtartása határ-idejéül folyó év április hó 13-ik napjának d. e. 11 órája a városház bizottsági termében kitűzve ezen közgyűlésre a bizottságot azon értesítés mellett van szerencsém meghívni, miszerint a közgyűlés tárgyat 1. a hegyi pénztár 1912. évi zárszámadása; 2. a hegyipénztár 1913. évi költségelirányzata; 3. a választmányból kilépő választmányi tagoknak 3 évre leendő választása és a számvizsgáló bizottság megalakítása fogja képezni. Kelt Nagyváradon 1913. április hó 4. Bordé Ferenc, választmányi jegyző.

* **Városunkban egy** mindenek által óhajtott, egy fölötté fontos közérdekű intézmény, a *lakáskiadó vállalat* máig is hiányzik. Ezen intézmény — mely hivatva lesz úgy a háztulajdonos, mint a bérlő urak, tehát a város minden lakosának szolgálatot tenni és így az joggal fölötté szükséges, közérdeket szolgáló intézménynek nevezhető, — még e hó folyamán megkezdí működését. *Szacsavay-u. 12. sz. a.* A vállalat, a mely a T. Háztulajdonos urak támogatásával indul, első sorban is azok mindennemű érdekeit szolgálja, felvilágosításokat ad, okmányokat beszeréz, közigazgatási ügyekben mindenhol eljár stb. stb. külön díjazás nélkül. — A vállalat az öt pártoló t. háztulajdonos és bérlő urak házaiban levő kiadó lakásokat pontosan nyilvántartja, azok bérbéradását *személyes közreműködése által is* előmozdítja, azokról mindenkinek pontos felvilágosítást ad, a szükséghez képest azonban hetenként legalább egyszer egy *kizárólag kiadó lakásokról szerkesztett lapot, utmutatót ad ki, amely minden ujságárusnál kapható lesz. Nem szándékunk ecsetelni az előnyöket, melyeket e vállalat a város lakosságának biztosít; azt mindenki első pillanatban is átláthatja. A vállalat pártolói a kiadó lakásokhoz mérten évi díjat fizetnek, a mely 2 koronánál kevesebb és 20 koronánál több nem lehet.*

* **A kocsitartó** közönség szives figyelmét felhívjuk ÜVEGES JÁNOS kerékgyártó munkáira Báthory-u. 9. sz. **Jutányos árak.** Meghívásra azonnal megjelenek.

* **Még is mozog a föld!** Mert minden nap érkezik női kalap divatujdonság *Kohn Eszter* utóda Helén női kalap divatterme, párisi és bécsi modellekkel gazdagított üzletébe. Átalakítások jutányos árban. Gyász kalapok állandóan raktáron. A *Szigligeti-színház* szállítója. Nagyvárad, Nagy Sándor-utca 1. sz.

* **Párisi ujdonságok** érkeznek minden nap *Ujhelyi Róza* női kalap üzletébe Rákóczi-ut 2. Városi bazár.

* **FELHIVJUK** a nagyérdemű hölgyközség szives figyelmét a **most megnyitott RACS és VASS** női divatszalonban készülő eredeti angol kosztüm és felöltőkre. Mérsékelt árak. **Nagy Sándor-u. 17.**

* **Kossuth-utca 2. sz. házban egy emeleti kőszobas lakás** meiók helyiségekkel f. évi május 1 re kiadó. Ertekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

* **Szimfonikus női zenekar** szerzendő rendkívül kellemes szórakozást annak a nagyszámú publikumnak, amely esténként a *Korona-kávéház*at keresi fel. A zenekar kitűnő erőt; Császári Paula hegedű- és Szegesdi Mariska zongoraművésznők. Műsoruk elsőrangú számokból áll, naponta változik s mindég családias, szolid és gazdag. — A közönség tüntető szeretettel és nagy örömmel siet a *Korona-kávéház*ba, ahol elsőrendű kiszolgálás mellett még ilyen kellemes, olcsó és Nagy-Váradon máshol fel nem található szórakozás vár rá. A kávéház jó hírneve, a figyelmes kiszolgálás s a jelenlegi kitűnően szervezett női zenekar egyaránt biztosítják a *Korona-kávéház* számára azt a nagy népszerűséget, amellyel most bír. A zenekar meglepő precizitással adja elő a legújabb operettek népszerű számait, pompás kuplékat és a legszebb népdalokat.

* **Elsőrendű** uri-, női- és papi szabóság a Rákóczi-uton, bel- és külföldi szövetségű legességek. a melyekből rendkívül kedvezményes árban készítenk bármilyen ruhadarabokat mindég a legutolsó divat szerint. Elvállalunk kosztümök készítését már harminc koronától kezdve Szives megkereséseket kérnek Biró László és Társa uri-, női- és papi-szabók Rákóczi-ut 22. Telefon 832.

* **Hölgyek** szives figyelmébe ajánlom női-kalap különlegességi üzletemet. Bécsben és Budapesten a legelső szalonokban működtem. Mély tisztelettel *Braun Margit* Rimnóczy-u. 1.

* **Csodaszép csemegezőllő!** Legnemesebb hazai és tiroli fajalmák! — Naponta friss *Carfiol*. Idei máltai burgonya. *Fajnarancsok!* Kitűnő fehér és piros hegyiborok, a legolcsóbb árban. **MERTZ NÁNDOR** csemegeüzletében, Körös-utca. Telefon 448 sz.

* **Csataldzsánál** a bolgárok és törökök harcoknál egymással, Váradon pedig a hölgyek kelnek harcra a nélkülözhetetlen *Mlle Juliette-féle* angol-, francia- és hallcsont nélküli fűzőkért, a melyet jutányos árban készít a Színház-u. 4. sz. alatti fűzőterem. Állandó nagy raktár fűzővédőkben.

* **Hipp, Hopp, Hurrá,** megvertem Palikát, mert elfelejtette, hogy a **P. RIZSI BAZÁR** a Sas alatt van, a Csapke áruház mellett.

* **Ridzyk József** épület- és műlakatos Nagy-Várad Rákóczi-ut 20. (Lévai M.-féle házban.) Javítások gyorsan és pontosan készülnek. Elvállal minden e szakmába vágó épületmunkát a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig, terv és rajz szerint. Szegceselt vasoszlopok, üvegházak, vastetők, vasablakok, tűzmentes vasajtók, sirkerítések, üzleti vasredőnyök, ablakredőnyök, cégtáblák, takaréktűzhelyek. Lev-lap hívásra azonnal megjelenek.

* **Felhívom** a nagyérdemű hölgyközség b. figyelmét az újonnan érkezett tavaszi divatfrizúrákhoz szükséges hajpótlékokra. Végzek alkalmi fésülést, ondulatiót, hajmosást, lemoshatatlan hajfestést stb. Készíték mindennemű hajmunkát, transzformatiót, illetve parókát is — természetű művészies kivitelben — polgári árak mellett. Kiváló tisztelettel *Schmidt* hölgyfodrász. Telefon 11—98. Rákóczi-ut 5. szám.

* **Két jogász sétál a városban,** szemben találják magokat egy régi ismerősükkal *Pista* barátjukkal, a mint ránéznek feltűnik előttük, a barátjuknak **elegáns felöltője van, a melyet hallatlan olcsó árban** szerzhet be mindenki *Nagy Sándor* férfi divatruha kereskedésében a *Zöldfa-utcán*, passagé-kapu mellett

* **A városban** számtalan esetben lehet esoportosulásokat látni, amint a hölgyek tanácskoznak egymás között azon a hallatlan olcsó árban forgalomba hozott **harisnya és keztyű cikkeken,** amit **Ungerleider Salamon** harisnya és keztyű áruháza árusít Nagy-Váradon, Szent János-utca 4. sz. alatt.

* **Csödtömeg eladás.** **KLEIN SÁNDOR** és **VILMOS** csödtömegéhez tartozó fiók-üzletekből az árak u. m.: harisnyák, zsebkendők, parfümök, ornyók és fésű árak stb. el lettek szállítva s azok rövid ideig Rákóczi-ut 18. alatt lesznek kiárusítva.

* **Az „Erdélyi Kereskedelmi és Automobilforgalmi r.-t.”** Szilágyi Dezső-u. 6. sz. a. üzletében a most érkezett 20 l. e. nyitott *Benz* automobil megtekinthető. — A kocsí rendkívüli izléses és elegáns kivitele méltán feltűnésre tarthat számot. — A cégnek a napokban jelent meg börtartalmu árjegyzéke automobil-felszerelési-cikkekről, mely érdeklődőknek rendelkezésére áll.

* **Női** finom párti fél cipők 4 koronától kezdve, női *chewrau*, vagy boksz féle cipő 6 korona, férfi *chewrau*, vagy boksz cipő 8 korona. Kalapok, sapkák, fehérneműek, uri divatcikkék legolcsóbb bevásárlási forrása *Feketénél, Bémer-téren.* Üzletemet május 1-én Szent János-utca 3. szám alá helyezem át.

Valód: **Amerikai és Chas-sala** cipők, legjobb **Bor. a-lino** és **Pichler** kalapok

REICHARD áruháza

cégnél szerzethetők be.

SZÍNHÁZ

Heti műsor:

Szombat: Elnökné.
Vasárnap d. u.: Kisszőkevény.
este: Gigányprimás.

* **A cigányprimás.** Vasárnap este — mint arról már hírt adtunk — a Cigányprimás a bemutatató előadás szereposztásával kerül színi. Az idény eme egyik legnagyobb slágerét most lesz alkalmuk először látni a kisbérlőknek.

* **A lakájok.** Alig hogy valóságos diadallal vonult be a Szigligeti színház színpadára Az elnökné című kitűnő vigjáték, már egy másik, nagy sikerrel kecsegtető bemutatóra készül a társulat vigjáték ensembleje. Ez a **Lakájok**, amelynek csak nemrég volt a premierje Budapesten, ahol a Szigligeti színház a jövő heti bemutatóját nagy tetszéssel fogadta a publikum.

IGAZSÁG SZOIGÁLTATÁS

Mire jó az ablak.

A Nagyszalontai takarékpénztár és a Népbank együttesen feljelentést adtak be *Kovács Sándor* és felesége ellen váltóhamisítások miatt.

A feljelentéssel fegnep foglalkozott a törvényszék büntetőtanácsa és a bizonyítási eljárás rendkívül súlyos adatokat derített ki.

A Kovács házaspár nem restelte meghurcolni legjobb ismerőseit. Szorult helyzetükben igen tekintélyes summákról állítottak ki váltókat és legjobb barátaik nevét irták alá.

Előbb azonban valami csekély összegű váltót irattak alá velük, amit jószívvel meg-

tettek a kezességet vállaló emberek. Gyanutlanul aláírták nevüket a kicsiny váltó alá és 6-7 hónap múlva 4-5 nagyszögű váltó kifizetését követelte a bank.

Az eljárás során bebizonyították a tanuk, hogy a házaspár ablakon keresztül másolta le a neveket. Egyszerűen rákoppintották a nagy váltóra a prima neveket, amelyekre a bank gyanutlanul adott pénzt.

Kovács és felesége erősen tagadják a tömeges váltóhamisítást, de az eljárás során kétségtelenül megállapították, hogy a váltókat ők hamisították.

A bíróság a vádlottakat 6-6 havi fogságra ítélte.

A jegyző ellen. Juhász Károly mezőgyáni jegyzőt 12 ember megrágalmazta. A törvényszék tegnap a rágalmazók közül hármat fölmentett, Ladányi Jánost 600, a többit pedig 300 kor. pénzbüntetésre ítélte. Felebbeztek.

SPORT

A tennispálya bérlete. A Sport-téri intéző bizottság tegnap délben megalakult. Elnök lett Kálmán Sándor, jegyző Marton János, pénztárnok Breider Lajos és igazgató Kürschner Dóri. A bizottság a többiek között részletesen foglalkozott a Sport-téri tennispályák bérbeadása ügyével. A bizottság intézkedett, hogy a pályák április 15-re teljesen jó karba hozva rendelkezésre álljanak. Egy-egy pálya évi bérösszege 250 kor., mely a kibérlés alkalmával egy összegben lefizetendő. A tavalyi bérlők jogai április 10-éig respektáltak. — Bérelni lehet Kálmán Sándor ékszerüzletében és Kürschner Dórinál (Szalon-kávéház.) A bizottság örömmel vette tudomásul, hogy dr. Fekete Ferenc ügyvéd, az ismert kiváló tennisz játékos vállalkozott arra, hogy ez idényben a tennispályák rendbentartása fölött a felügyeletet gyakorolja.

TÁVIRATOK

Justh üdülése.

Budapest, ápril 4.

Justh Gyula ma délután 4 órakor 5 heti üdülésre Brienbe utazott.

Ki lesz a főispán.

Budapest, ápr. 4.

Szabolcs vármegye új főispánjaként két nevet vettek kombinációba. Kállay Tamásét és Vadász Lipótét.

Hogy áll a flottademonstráció

Bécs, április 4.

A flottademonstrációban eddig csak az osztrák-magyar hadihajók vettek részt. Ott jönnek-mennek a nagy hajók a viruio hegyek lábánál. A parancsnokok azt az utasítást kapták, hogy a legkisebb elleneséges szándék kimutatásakor száll-

janak partra és vegyenek fegyveres elégtételt. A blokádban már benne van Dulció is.

Összeütközött hajók.

Budapest, április 4.

A Duna-gőzhajózási Társaság Hildegárd nevű gőzöse összeütközött két szerb hajóval. Több sebesülés történt.

Orosz hadi anyag.

Bécs, április 4.

Itt megerősítik azt a hírt, hogy egy orosz hajó San Giovanni de Meduában hadi anyagot szállított Szerbia és Montenegró részére.

Regénycsarnok.

AZ ELHAGYOTT ROMA.

Történeti elbeszélés.

Irta Dús László.

(Folytatás.) 35

A vitéz Landulfo nem állott fel térdelő helyzetéből, így szólt:

— A Colonnák, szentséges atyám, nagy és sok gonosz tettet követtek el ellened, de én ellenem is. Atyám halálos beteg, anyám lerongyolódott ruhában jár, testvéreim éheznek, pedig Colonna vagyok és Colonnák ők is!

— Miről beszélsz? — váraitok, mezőitek, palotáitok vannak! — kiáltott fel a pápa.

— Mindez Giacomo Colonna biborosé, szentséges atyám, aki ajtót mutatott nekem, mikor testvére részére irgalomért esedeztem, nekem mutatott ajtót, Landulfo Colonnának!

— Meg kell hallgatnunk Giacomo Colonnát! — mondotta a pápa, — talán volt oka rá?

A vitéz Colonna felállott térdelő helyzetéből és kiegyenesedett, mint a dárda nyél.

— Szentséges atyám! — mondotta hévvel — kardomra mondom, hogy Colonna vagyok! — érzem, hogy Colonna vagyok és nem kell anyám tanúságtételére hivatkoznom.

A pápa meghatva nézte Landulfót, majd hozzá lépett és ennyit mondott:

— Hiszek neked! — Giacomo Colonna nem jönne kihallgatásra, te nem jöttél volna panasza.

Távoli moraj figyelmessé tette a papát, ami egyre jobban és jobban erősödött.

— Szentséges atyám! meghallgattad panaszomat, várom az igazságtételt! — szólt Landulfo.

A pápa gondolatokba mélyedt:

— De hogyan? — kérdezte enmagától, — miképpen szolgáltassak igazságot Giacomo Colonna ellen?

A távoli zajból már kilehetett venni egyes szónak értelmét.

— Halál! — pápa!

Landulfo hosszan nézett VIII. Bonifácra, az elmélyedt papára, szemeiben és némaságában kérelem, könyörgés volt érezhető.

Egyszerre felzúgott a nép haragja, a Quirinál kapuját döngették otromba fegyverekkel, kővel, doronggal, ököllel.

VIII. Bonifác Landulfoéra nézett, mintha veséjébe akarna látni és a vitéz Colonna megfordult és a betörő nép elébe indult.

A terem ajtaja felnyílott, rajta a pápai testőrök tolokodtak be, elől a testőrkapitány.

VIII. Bonifác a kapitánytól kérdé:

— Mi történik ott?

— Szentséges atyám! — szólt a kapitány, — mi azért jöttünk be a terembe, hogy életét megvédelmezzük.

— Hát veszélyben van életem? — kérde VIII. Bonifác mosolyogva, — téved kapitány! — az én népem jól tudja, hogy mit tettem Rómáért, felemeltem a porból, ahova elődeim vetették és megtörölve a szennyből, a világ első városává emeltem. Királyok jöttek ide, kapitány ur, akik papává koronázták, amikor lovam kengyelvasát tartották és koronásfők, akik boldogok voltak, hogy megtehették, fejükön koronával szolgáltak asztalom körül. És ezt a rómaiak nem tudták?

— Nem, szentséges atyám! — válaszolt a testőrkapitány, — most halált ordít a megszentelt főre.

— Nyissátok ki az ajtókat! — mondotta VII. Bonifác, — nyissátok ki valamennyit, hogy közelebb juszak népemhez.

Mig a pápa parancsát teljesítették, Landulfo kilépett a zajongó nép elé, az ajtó mellett pápai testőrök sorakoztak.

Landulfo kirántotta kardját és a nép elé állt.

— Megálljatok! — kiáltotta nyersen és erőlyesen, — én is Colonna vagyok!

— Ne hallgassatok rá! — kiabáltak itt-ott. Menjünk be a papához. Előre!

És Landulfo ütésre emelt karddal kiáltotta:

— Amint hogy Colonna Landulfo a nevem, aki közeledni mer, halál fia!

A nép első sora kezdett visszafelé húzódni.

— Halljátok, Landulfo! — kiáltott egy vaskos férfi.

— Landulfo Colonna! — kiáltott a másik.

— A papát Colonna őrzi! — szólt a harmadik.

— Mit akartok, rómaiak! — kiáltott Landulfo, — hát elfeledtetek már, hogy Rómát VIII. Bonifác szentséges atyánk tette nagygyá, kiemelve a szennyből és piszokból és megaranyozta szeretetével?

A pápa Landulfo mellé lépett.

— Landulfo Colonna! — szólt hozzá szilárdan, — hadaim vezére léssz!

A néptömeg VIII. Bonifác láttára végigzúgott a szó:

— A pápa! — A pápa szentsége!

És az egész tömeg új eszmétől megragadtatva, áhitattal nézett a szentséges atyára.

— Rómaiak! — szólt átható hangon VIII. Bonifác, — ismerem jó szíveteket, ismerem azt a ragaszkodást, amivel irántam viselkedtek, köszönöm nektek, hogy eljöttetek üdvözlésemre és én is üdvözöllek mindnyájukat, azokat is, akik távol vannak és és otthon maradtak. Tudom én jól, hogy a rómaiak szívét a nemes, a tiszta, a hősiesség, a keresztény szívet nem fogja elfordítani tőlem senki és semmi.

És az előbb még fékezhetlennek látszó tömeg a nagy férfi, a szent ember keneteljes szavaitól megragadtatva levette fővegét és letérdelt, mellét bünbánóan verve és úgy fogadta az áldást.

Massimó Orsin iaz oszlopnál állva várta meg, míg a tömeg nagy ordítózsok között elhaladt mellette. Ennek a tömegnek vezető csoportja felemelt ököllel haladt el mellette, egyre ordítva: Halál reá! — halál a papára! halál VIII. Bonifácra! halál Cajetani Benedekre.

Mikor az ősi forum romanumról az utolsó zajgó is eltávozott, Massimó feltekintett az oszlopra, melynek tetején a szőlőfürtökkel és levelekkel koszorúzott Bachus állott és elszomorodva nézett fel reá.

— Oh te mithosi isten! — mondotta, — ennyi lezajlott ezer esztendő tanuja, látál-e már ehez hasonló népet?

— Servus Massimó! — köszöntötte egy hang.

Orsini a hang tulajdonosa felé nézett és ime, Severs Malatesta, egyik jó ismerőse állott előtte.

— Kivel beszéltél, Massimó? — kérde Severo.

Orsini felmutatott a szoborra.

— Ettől kérdeztem valamit.

— Megmondanád-e — mit?

— Miért ne! — azt kérdeztem a mithosi istentől, hogy mint annyi lezajlott ezer esztendő tanuja, látott-e már ehhez hasonló népet?

— Hogyha beszélni tudna isten ő fel-sege, bizonyosan nemmel válaszolna! — felelt kacagva Malatesta.

— Ugy-e? — ugy-e? — szólott Mas-simo, — ugy-e, hogy igazam van?

— Persze, hogy igazad van! — hiszen nincsen látó érzéke!

— Ég-e már a Quirinál! — kérde Or-sini, hogy másra terelje a beszédet, mert nem érintette jólesően Malatesta tréfája.

— Inkább azt kérdeznéd, hogy nem ég-e a Colonna-palota?

Orsini meredten bámult Malatestára.

— Ugy-e, nem érted? — No hát én mondom neked, Severo Malatesta, hogy az a nép, mely itt rekedt é ordította magát a pápa ellen, ott térdel a Quirinál udvarán és mellét verve fogadja a pápa áldását.

— Ezt tette az a nép? — kérde Orsini.

— Még többet mondok ennél!

— Mondj hát!

(Folyt. köv.)

SZERKESZTŐI PÓSTÁJA

K. S. Helyben Négy évig jogot kell hallgatni. Azután letenni a szigorlatokat (3). Ebbe beletelik legkevesebb 1 év. Megszerzi a doktorátust és azután 3 évig kell ügyvédjelöltködni. Ekkor jön az ügyvédi vizsga. Ezután pedig 2 évig kell ügyvédhelyettesnek lenni s végül — ha még kedve van, akkor megnyithatja az ügyvédi irodáját.

KÖZGAZDASÁG

Gabona üzlet.

Áprilisi buza (1913.)	— —	11.—
Májusi buza — — —	— —	11.26
Októberi buza — — —	— —	11.82
Áprilisi rozs (1913)	— —	9.46
Októberi rozs — — —	— —	9.50
Májusi tengeri (1913)	— —	7.69
Júliusi tengeri — — —	— —	7.91
Áprilisi zab (1913)	— —	9.48
Októberi zab — — —	— —	8.54

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitelrészvény	—	809.—
Osztrák hitelrészvény	—	635.—
4%-os koronajáradék	—	82.75
Osztr. magy. államv.	—	705.—
Jelzálogbank — — —	—	426.50
Leszámitoló és pénzváltó	—	509.50
Hazai bank — — —	—	281.—
Magyar bank — — —	—	553.50
Keresk. bank — — —	—	3600.—
Rimamurányi — — —	—	716.50
Salgótarjáni kőszén — —	—	743.—
M. Alt. Kőszénbánya — —	—	1060.—
Közuti vasut — — —	—	653.25
Városi villamos — — —	—	366.50
Adria — — —	—	536.—
Atlantika — — —	—	348.—

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Legjobb és legizetesebb

**csemege különlegességek,
legelsőbb rendű fűszerárak**

előnyös árakban csak

Özv. Kádár Jánosné

elsőrangú fűszer- és csemege kereskedésében szerezhettek be.

Parfumerie „HEZ“ illatszertár.

Háztartási, kozmetikai és kötszerészeti cikkek nagy raktára, nagyban és kicsinyben. BUDAPEST, VIII. Losonczy-utca 13. sz.

Reklámunk óriási eredménye

újabb reklámakéiára ösztönöz, melynek nyomán tisztelt közönségünknek még nagyobb és szembe-szőköbb előnyöket biztosítunk.

Újabb előnyajánlatunk:

- 1 esoport 2 korona 50 fillér (19 drb.)
- 1 drb üvegtegely francia arc- és kézfinomító
- 1 drb. francia szappan (bármely illatban)
- 1 üveg francia parfüm (bármely illatban)
- 1 üveg francia brillantin (bármely illatban)
- 1 könyv (60 lap) angol powderpapir
- 1 csomag dr Heider-féle fogpor
- 1 drb francia fogkefe (csontnyéllel)
- 1 csomag amerikai Shampoo hajmosópor
- 1 üveg valódi Johann Mária Farina kölnivíz
- 10 drb szekrény- és ruhaillatosító (francia Sachet-lap)

összesen 19 drb 2 korona 50 filléért. Bortó 50 fillér. (Lehet bélyegeken is.) Ha fenti cikkek a hirdetésnek meg nem felelnek a pénzt visszaadjuk. Szállítások naponta eszközöltnék. Tizenhat oldalas illatszer és háztartási értesítőket kívánatra ingyen és bérmentve küldjük.

Hímzés, Csipke árak

nagy mennyiségben érkeztek; igen olcsó árakban lesz eladva.

Méterje 2 fillértől feljebb.

Nyári keztyű párja 36 fill.

1000 drb. férfilng finom 1.94 f.

Harisnya és zseb-kendő mindenárban.

Rákóczi-ut 14. volt Apolló mellett.

Mezey Dezső

toronyóra készítő

Nagyvárad, Szt. János-u. 64.

Az ország egyik legrégebb és legmegbízhatóbb

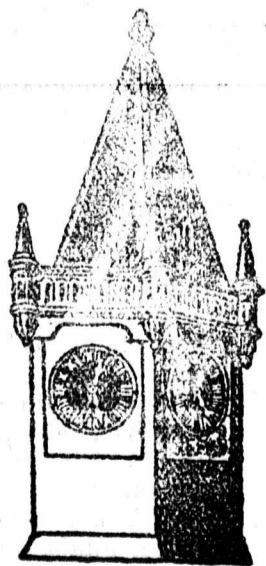
toronyóra

készítő telepe.

Olcsó árak, több

évi jótállás.

Villanyerő berendezés.

Kívánatra árjegyzéket bérmentve küld.

Ha nincs meglegedve

szabójával, mert drága vagy rossz-szul szab vagy nem pontos, szóval bármilyen okból. Keresse fel DARABONT GY. és TARSÁ uriszabó céget Szilágyi Dezső-u. 6. (Sonnenfeld-palota) és meglepi önt az ottani szolid, olcsó, kifogástalan kiszolgálás Alkalma és gyászruhák 24 óra alatt. Vidékről egy beküldött öltönyről újat készítek. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.

Értesítés.

Tisztelettel tudatom a n. é. közönség-gel, hogy a Kossuth-utcán lévő a

„NAGY PIPA“

vendéglőt átvettem és azt ujonnan átalakítom.

Naponta friss csapolású kőbányai salon sör (alá Pilseni!)

Kitűnő érmelléki faj borok. Isletes magyaros konyha.

Naponta válogatott zónás reggelik.

Előzékeny és figyelmes kiszolgálás.

Pénteken mindég halestély.

Szombaton állandóan nagy hurka-estély zeneszó mellett.

Szíves pártfogást kér

Popovics Sándor,

vendéglős.

Melegpő ujdonság!

FACIMBALOM

Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta játszani. A Facimbalom 15 különböző nagyságban összehangolt fadarabokból áll és a mellékelt ve-

rőkkel (ugy mint a cimbalom) lesz játszva. Ára verőkel, tokkal és mesés ajándékkal csak 6 korona.

Wagner a „HANGSZER-KIRÁLY“ országszerte elismert elsőrendű hangszerárúházában

Budapest, József-körut 15.

Fényképes árjegyzék ingyen. — OVAS: Figyeljen jól a pontos címre és házszámra.

Telefon 12-64.

ÉHIK ANTAL

épület- és díszmű bútortasztalos

Sánc-utca a kala gyár épületében.

Állandóan raktáron tart saját készítményű modern bútorokat, háló-szoba és ebédlő-szoba berendezéseket stb. Ugyanott félig használt bútorok is kaphatók.

Telefon 12-64.

A jó bornak

nem kell czégér

mondják még ma is a régi öregek! Hogy mennyire igazok van, eléggé bizonyítja

Kecskeméti István

is, a reklámra nem szorult ujonnan berendezett étterme

Nagyvárad, Teleky-u. 4. szám.

Nyitva éjjel-nappal. Kitűnő saját termésti borai, előzékeny kiszolgálás, szolid polgári árak. Abonensek naponta felvételnek.

Legolcsóbb bevásárlási források:

Ha Ön

óráját jól és jutányos árban akarja megcsináltatni, hozza el **FEIN KÁLMÁN** óráshoz, Telegi-ut. 9. Dr Nemes ház. Villanyos megállóhely. —
Órákban állandó nagy raktár.

Alapított 1893. **Freund Benjámín** Alapított 1893.

műorás, ékszerész és látszerész
Nagyvárad, Rákóci-ut, Széchenyi-szálloda épület.

RITKA ALKALOM.

Üzletem átalakítása miatt a teljes raktáramat kiárulom eddig nem létező leszállított árban, arany-, ezüst-, nikkell órákat, aranyláncokat, gyűrűket, fül-függőket és más ékszerneműket, kina-ezüst tárgyak, ingaórák, látszereknél 50% engedmény.

Izsák Lidia

mellfűzői, amelyek bécsi modellek szerint készülnek, országoserte nagy népszerűségnek örvendenek a hölgy közönség körében. Megrendelhető mérték szerint,
Nagyvárad, Nagy Sándor-u. 1. Fűző-üzlet: TELEFON 1-53. szám.

Mezey János és Társa
fűszer, esemégye kereskedése
Nagyváradon, szt. László-tér és Telegi-utca sarok.

Szolid üzlet többet nem ad, de kevesebbet sem.

RUM és LIKÖR

házilag való készítéséhez legjobb essentiák :: kaphatók ::

VADÁSZ ALBERT

„Angyal” drogueriában
BÉMER-TÉR.

Legújabb blousok

rajzolva és készen a legjutányosabb árban kaphatók
KEPES ETELKA
kézimunka üzletében, hol a monogram és fehér himzések legszebben eszközöltetnek
Kossuth-utcán, a Biharmegyei Takarékpénztárral szemben.

Izléses arany-ezüst ékszerek, finom, órák legolcsóbban kaphatók

Szilágyi Géza és Ts-nál Rákóci-ut

Telefon. 630.

Tátray Sándor

telefon 558. telefon 558.
NAGYVÁRAD
Körözs-utca 11. sz.
Épület és műlakatos vízvezeték és vasszerkezeti munkák.

NE ADJUK

pánznokot idegen cégnek, vegyünk

lánckútat

MÁRKUZ JÓZSEFNÉL
Akadémia-u. 1. sz.

Deutsch Simon

bútor-asztalos Ór-u. 6.

Elvállal olcsó árban háló-szoba-, ebédlő- és szalon berendezéseket, ugyiszintén előszoba és konyha berendezést. Hívásra megjelenek.

Oláh Sándor

épület- és műlakatos
Beöthy Ödön-u. 43.

Elvállal minden e szakmába vágó új munkákat és javításokat jutányos árban. Takaréktűzhelyek állandóan ratáron. Költségvetést kívánatra küldök.

Alapított 1895-ben.

Deo Adiuvente!

Imrek Károly

épület és műbútor asztalos N.-Várad, Alapi-utca 10. szám.

Alapított 1895-ben.

Udvari kávéház

családok kellemes szórakozó helye. Esténként Bebe Kálmán teljes zenekarával hangversenyez. — Bejárat

Szt. László-tér és Zöldfa-utca.

FELDSTRICK KÁLMÁN

könyvkötészete és dobozgyártása

NAGYVÁRAD, Rákóci-ut, Moskovits palota

Biharmegye és N.-Várad város kir. itélőtábla és a megyei főszolgabíróságok és körjegyzőségek szerződéses szállítója.

ROZSNYAY JÓZSEF

bútor-asztalos, Nagyvárad Kolozsvári-u. 77.

Európa nagyobb városaiiban évek során át szerzett gyakorlati ismereteim lehetővé teszik, hogy a mai közönség részére a művészi kivitelű különlegességi munkákat is kellő szakudással a legpontosabban elvégezzem. Készítek továbbá: modern háló, szalon, bútor és üzleti-berendezéseket, portálokat, lakás- és kábel-berendezéseket minden still és kivitelben a legszolidabb árak mellett. Egy kísérlet elengedő, hogy a t. ur közönség bizalmát továbbra is kiérdemljem.

Tisztelettel ROZSNYAY JÓZSEF, műasztalos.

Szántó Dezső

első

nagyvárad

REDÖNY-

GYÁRA, Rulikovszky-ut
TELEFON 491.

Jenny Jenő

órás, ékszerész és látszerész. Ajánlja dúsán felszerelt óra és ékszer nagy raktárát jutányos árban. Szent János-u. 30. sz. Óra és ékszer javításokat pontosan eszközölök.
Tanuló felvétetik.

Kerékpár varrógép s gramophon javításokat készíttetni legelőnyösebb

Horvát Béni

mechanikusnál,
Kossuth Lajos-utca 18.
AZ ÖSSZES ALKATRÉSZEK állandóan raktáron.
TELEFON 1038. szám.

Haas Lajos

Gáz és villanyberendezési vállalat.

Elvállal mindennemű gáz és villanyszereleléseket és jókarbantartását.

TELEFON 1038. sz.

PENCZ JÁNOS

(cipész, szakiparos.)

NAGYVÁRAD,

Szt. János-u. 34.

Készít mérték szerint úri és női (Orthoepéd cipőket is) jutányos árban mérték szerint. Meghívásra házhöz jövök.

Petry Árpád

órás- és műszerész

Nagyvárad, Rákóci-ut 9.

Tarcsoly és Risztó mellett, a Rimanóczy-palotával szemben. Mindennemű műszerész munkák szakszerű javítása elfogadtatik.

Alapított 1880-ban

Schopper György

utóda veje

Rohoska Pál

Villanyerőre berendezett gépjármű, vas és rézöntőde
NAGYVÁRAD,
Sánc-utca 22. sz.

Új kezyüis és sérvkötő készítő!!

Kezyük mérték után gyorsan es legjutányosabb árban készíttetnek. Bál i kezyük 70 cm. hosszú, csak 6 korona. Tisztítások és javítások azonnal eszközö teln. Ruganyos sérvkötők 4 korona.
HORVÁTH R.
Nagyvárad, Szt János-utca

Villamos berendezéseket, u. m. magánépületek világítási felszerelése, til esengő házi telefon, ipartelepek, gyárak, és malmok. Villamos világítási és erőátviteli berendezéseit pontosan és szakavatottan készít

SZENES SÁNDOR

villamos berendezési vállalata Szalárdi-u. 9. Költségvetéssel díjtalanul szolgálók, meghívásra azonnal jövök.

Györy Sándor

villanyerőre berendezett kábes és köszörlődeje
Kert-utca, 4. szám.

Elvállal mindentféle speciál köszörlődeket és javításokat, haj- és szakál vágó és lónyíró gépet, és mindentféle más borotvák köszörlését pontosan eszközli.

ÉGI LANT

ker. katolikus imádságos és énekes könyv, diszes vászonkötésben

1 K 30 fillérért
kapható a Szt. László-nyomda részvénytársaságnál.

Nagyvárad

Tisztviselők Fogyasztási Szövetkezete Rákóci-ut, 6. szám alatt az Orsolya-zárda épületében

fűszer-, esemégye-bor és gyarmatárukban

Telefon 769. sz. legolcsóbb bevásárlási forrás. Telefon 769. sz.

HELYBEN TELEFON 11-75 VIDÉKEN

FEST! TISZTIT!
vegyileg női, férfi és
gyermek ruhákat.

MOS!

gallér és kézelőket fé-
nyesre, csipke és szövet
függönyök, bútor szö-
vetek, papi és egyen-
ruhák vegyileg tisztít-
tatnak.

Gyár: Körözs-utca 13.

Felvételi üzlet:
Zöldfa Passage 93.
Rákóczi-ut 7. szám

Mokos Sándor.

**Melocco Péter cementárugyár és
építési vállalat részvénytársaság**

Budapest, IX. Timót-utca 4. a. b. szám.

Nagyváradfióktelep: Szőlős-u. 16.

Gyárt: Szabadalmazott géppel
gyártott karmantyus
portlandcement csöveket
az összes szabványos mé-
retekben és az ahhoz való idomdara-
bokat, csömöszőt és vasbelétes, vala-
mint portlandcement csöveket, kút-
gyűrűket stb.

Márvány mozaiklap, műkö-
és cementárugyár. Beton és
vasbeton építési vállalat.

Elvállal: Utcák és házak csa-
tornázását, hidak és
vizmedencék szak-
szerű építését. Na-
gyobb vállalatoknál **tervekkel és
költségvetéssel szolgál.**

Meghívást az ország bármely részéből elfogad.

RUFF TESTVÉREK

épület- és géplakatos műhelye
LUKÁCS GYÖRGY-UTCZA 26.

Mindenemű lakatos munkák, **vas-
szerkezetek, vízvezetők** javítá-
sok és **takarék-tűzhelyek** első-
rendű kivitelben.

Gazdasági eszközök készítése
ugymint: ekék, boronák, borsajtók és szőlő-
zúzók stb. **Lancos kútaink** ugy-
tartósság, mint vízemelő képesség
tekintetében minden eddigit fölülmul-
nak. Mindenemű gépjavitások szak-
szertter. és gyorsan eszközölnetnek.

Orosilag több száz esetben ajánlva.
10-39. Telefon 10-39.

KEPES ELEK

orvosi kötszerész üzlete Nagy-
Várad, «Sas-passage» átjáró.

Ajánlja saját készítményű
sérvkötőit,

szuszpenzoriumok feeskendők és
betegápolási cikkeit, u. m. egye-
nestartók, haskötők, ágytálcák,
bídég,

anatómiai sérvkötők

a melyek a sérvet állandóan
visszatartják, mullábak és mű-
végtagok, támgépek, gummi eikkek, harisnyák stb. és
a még fel nem sorolható cikkeik. **Külön pró-
baterem női és férfi kiszolgálására.**
**Óriási nagyraktár. Tisztviselők és
iparosoknak árengedmény.**

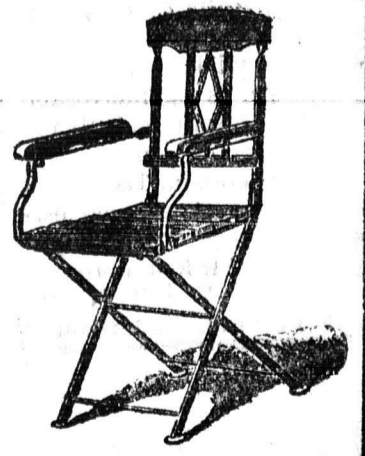
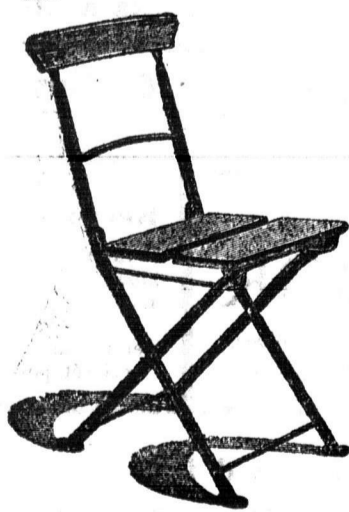
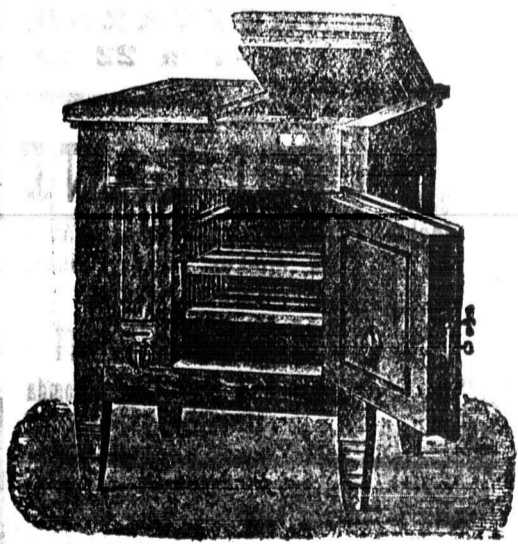
Nagyvárad város jéggyára, Ossi-téren.
Gyári telefonszám 651. Üzletvezető telefonszáma 1046.

Tisztelettel értesítjük a t. jégfogyasztó közönséget, hogy rendes üzemünket
megkezdtük és házhoz szállítunk vízvezetési vízből előállított

kristály tiszta műjeget.

Havi bérlet rendszerre előjegyzések elfogadtnak; napi egész tábla szállításnál
havi 9 koronát, napi fél tábla szállításnál 4-50 koronát számítunk.

A szállítás gyorsan és pontosan, tisztán kezelt hygienikus kocsikon történik.
Megrendelések telefonon is eszközölhetők, melyek mindenkor a leggondosab-
ban lesznek elintézve.

JÉGSZEKRÉNYEK || kertí vasbútorok, valamint konyha-fabútorok is u. m.: konyha kredenz,
FAGYLALT-GÉPEK és FORMÁK || asztal, szék, zsámoly, teknő és az összes konyha berendezések

TARSOLY és RISZTÓ különlegességek
vaskereskedésében
Nagyvárad, Rákóczi-ut. Telefon 390 szám.